

Právne novinky

Prehľad dôležitých legislatívnych zmien
v Českej republike a na Slovensku

November 2022

Články

Slovensko

- Nové zákony o výstavbe a územnom plánovaní

Česká republika

- Další změny v pravidlech evidence skutečných majitelů

Nové zákony o výstavbe a územnom plánovaní

Dňa 1. 4. 2024 nadobudnú účinnosť nové stavebné predpisy, ktoré podstatným spôsobom zmenia doposiaľ platnú legislatívu v oblasti stavebného práva. Ide konkrétne o zákon o územnom plánovaní a zákon o výstavbe. Tieto dva zákony nahradia aktuálne platný stavebný zákon.

Nové stavebné predpisy majú okrem iného za cieľ zjednodušenie a urýchlenie výstavby, ako aj zvýšenie transparentnosti v tejto oblasti.

Jednou z najväčších noviniek je, že právomoc doterajších stavebných úradov, ktorými boli obce, prejde na stavebné úrady, ktoré budú regionálnymi pracoviskami, v ktorých územnom obvode sa budú vykonávať stavebné práce.

Ďalšou zmenou, ktorá by mala viesť k zjednodušeniu procesov, je digitalizácia a elektronizácia povoľovacích konaní.

Podľa novej právnej úpravy bude možné stavbu v zásade uskutočňovať na základe rozhodnutia o povolení stavby (akási obdoba územného rozhodnutia s niektorými aspektami povoľovania stavieb), na ktoré bude nadväzovať overenie projektu stavby (obdoba stavebného povolenia).

Mária Sadloňová | Advokátka

V skratke

Zmeny v prevode obchodného podielu po 17. 7. 2022

Posledná novela Obchodného zákonníka odstránila pojem väčšinového obchodného podielu. Na účinnosť prevodu obchodného podielu sa tak v súčasnosti nevyžaduje zápis do obchodného registra, ale len doručenie zmluvy o prevode spoločnosti.

Daša Derevjaniková | Koncipientka

Zvýšenie sumy stravného pri pracovnej ceste zamestnanca

Od 1. 9. 2022 sa zvýšili sumy stravného podľa dĺžky trvania pracovnej cesty:
od 5h do 12 h - z 6 EUR na 6,40 EUR;
od 12 h do 18 h - z 9 EUR na 9,60 EUR;
nad 18 h - z 13,70 EUR na 14,50 EUR.

Filip Kozoň | Koncipient

Zmena definície platobnej neschopnosti

Za platobne neschopného sa doposiaľ považoval dlžník, ktorý mal aspoň 2 veriteľov a nevládal im splácať dlhy najmenej 30 dní. Po novom môže byť dlžník v omeškaní až 90 dní a ani prechodná neschopnosť splácať nemusí viesť k vyhláseniu konkurzu.

Ján Macej | Advokát

Nový subjekt na trhu s elektrinou

Zariadenia na uskladňovanie elektriny (tzv. batériové úložiská) sú novými účastníkmi na trhu s elektrinou. Novela zákona o energetike im zadefinovala nové právne postavenie a podmienky vstupu na trh.

Katarína Majtášová | Advokátka

Úpravy cien v stavebníctve

Ministerstvo dopravy a výstavby SR vydalo aktualizovaný metodický pokyn k mechanizmu úpravy ceny v dôsledku zmien nákladov pri projektoch opravy a údržby, pri výstavbe, modernizácie a rekonštrukcie inžinierskych stavieb a budov č. 27/2022.

Petra Marková | Counsel

Majetok spoločnosti pre účely dodatočnej likvidácie musí byť preukázaný

Dodatočnú likvidáciu možno vykonať len vtedy, ak sa po výmaze spoločnosti zistí existencia majetku. Zistený majetok musí byť reálny, nie predpokladaný.

Andrea Mochorovská | Koncipientka

Home office počas mimoriadnej situácie

Za situácie, kedy neplatia žiadne všeobecne záväzné opatrenia, ktoré by plošne podmieňovali vstup zamestnanca na pracovisko zamestnávateľa alebo obmedzovali zhromažďovanie osôb, nie je dôvod na to, aby si zamestnanec alebo zamestnávateľ mohol bez súhlasu druhej strany uplatniť právo na výkon práce zamestnanca z domácnosti, ak zamestnancovi nie je nariadené karanténne opatrenie alebo povinná izolácia.

Štefan Palkovič | Advokátka

Elektronická PN (ePN)

Elektronická PN (ePN) postupne nahradí 5-dielne papierové tlačivo potvrdzujúce práceneschopnosť, ktoré zamestnanec doručoval zamestnávateľovi. Od 1. 6. 2022 môžu lekári dočasnú pracovnú neschopnosť potvrdzovať elektronicky, záznamom v NCZI.

Jana Sapáková | Counsel

Nový typ dohody v Zákonníku práce

Najnovšia novelizácia Zákonníka práce zavádza od januára 2023 možnosť uzatvoriť nový druh dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru, a to dohodu o pracovnej činnosti na výkon sezónnej práce. Touto dohodou sa zjednoduší zamestnávanie pracovníkov vykonávajúcich sezónne práce a v dôsledku zavedenia odvodovej odpočítateľnej položky ako výnimky z platenia poistného sa zároveň zníži aj odvodové zaťaženie zamestnávateľa aj zamestnanca.

Ján Ščerba | Koncipient

Novela Zákonníka práce účinná od 1. januára 2023 zavádza nový inštitút príspevku zamestnávateľa na nájomné bývanie zamestnanca

Zamestnávateľ môže v zmysle novo uzákoneného inštitútu poskytnúť zamestnancovi príspevok na štátne nájomné bývanie vo výške najviac 4 eurá/m² podlahovej plochy bytu, pričom platí, že celková suma príspevku nemôže presiahnuť 360 eur za kalendárny mesiac. Príspevok je dobrovoľný a v praxi sa vzťahuje najmä na štátne nájomné byty v zmysle zákona č. 222/2022 o štátnej podpore nájomného bývania.

Paulína Šlauková | Koncipientka

Nový harmonogram výziev z Plánu obnovy pre energetiku

Ministerstvo hospodárstva SR upravilo pôvodný harmonogram výziev, avšak výzvy nie sú zverejňované podľa plánu. Aktuálne beží výzva na modernizáciu (repowering) bioplynových staníc a čaká sa na výzvu pre vodné elektrárne a batériové systémy.

Annamária Tóthová | Partnerka

Další změny v pravidlech evidence skutečných majitelů

Dne 1. 10. 2022 nabyla účinnosti novela zákona o evidenci skutečných majitelů, která opět mění stávající právní úpravu skutečných majitelů.

Novela již nerozlišuje mezi koncovým příjemcem a osobou s koncovým vlivem a rozšiřuje rozsah povinných subjektů. Skutečným majitelem se nově rozumí každá fyzická osoba, která v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje právnickou osobu nebo právní uspořádání. V případě obchodní korporace se skutečným majitelem nově rozumí osoba, která:

- (i) má podíl v korporaci nebo podíl na hlasovacích právech větší než 25 %,
- (ii) má právo na podíl na zisku, jiných vlastních zdrojích nebo likvidačním zůstatku větší než 25 %,
- (iii) uplatňuje rozhodující vliv v korporaci nebo korporacích, které mají v dané korporaci samostatně nebo společně podíl větší než 25 %, nebo
- (iv) uplatňuje rozhodující vliv v korporaci jinými prostředky. Stávající způsob určení „náhradního“ skutečného majitele se nijak nemění.

Nově se povinnost provést zápis skutečného majitele vztahuje i na politické strany a hnutí, církve a náboženské společnosti, odborové organizace a organizace zaměstnavatelů, honební společenstva a společenství vlastníků jednotek.

Pro osoby, které dosud evidenční povinnost neměly, platí lhůta 6 měsíců pro zápis do evidence. Stejná lhůta platí pro evidující osoby, u kterých je v důsledku výše popsanych změn potřeba upravit zápis do evidence.

Nové údaje se ovšem u většiny obchodních korporací do evidence propíší automaticky, a to do 1. 11. 2022 (to neplatí v případech kdy by osoba měla v důsledku novely jiného skutečného majitele).

Jakub Verlík | Senior Advokát

Ve zkratce

Sněmovna schválila novelu zákona o ochraně spotřebitele

Přinese mj. nové povinnosti prodávajících při prodeji zlevněného zboží a zcela nové povinnosti pro provozovatele e-shopů.

Ondřej Beneš | Counsel

Nejvyšší správní soud (NSS) připustil záznamy z dopravních kamer jako důkaz v daňovém řízení

V řízení o doměření DPH si správce daně vyžádal záznamy z dopravních kamer od Policie ČR. NSS v rámci svého posouzení uvedl, že jde o záznamy pořizené při plnění úkolů Policie ČR, tudíž zákonný důkazní prostředek pro účely daňového řízení.

Jiří Brabec | Advokát

Přeměny obchodních společností

Připravovaná novela zákona o přeměnách obchodních společností a družstev rozšiřuje možnosti korporátních přeměn ve vztahu k zahraničí. Nově bude možné např. přemístění sídla i do/ze země mimo EU. Novela má nabýt účinnosti od roku 2023.

Stanislav Dvořák | Partner

Pokuta 1 % ročního obratu za nezvládnutý dawn raid

ÚOHS neváhá udělit pro maření místního šetření pokutu 1 % ročního obratu. Stalo se tak znovu v případě soutěžitele, který hodinu po zahájení přestal poskytovat součinnost. Ke zmaření došlo po konzultaci s právním zástupcem. Pokutovány jsou však všechny případy, a tak i jen špatně proškolený tým může způsobit astronomickou pokutu.

Michal Hrabovský | Counsel

NS 21 Cdo 1960/2021 ze dne 28. 2. 2022 - Výpověď ze dvou pracovních míst

Z povahy věci je vyloučeno, aby výpověď z pracovního poměru byla sledána ve vztahu k jedné pracovní pozici neplatnou (jak tomu bylo v tomto případě) a připustila se možnost její platnosti ve vztahu k jiné zaměstnancem zastávané pracovní pozici.

Tomáš Jelínek | Senior Advokát

Rozhodnutí 23 Cdo 1056/2020 - hranice výkladu (interpretace)

Výklad právního úkonu může směřovat jen k objasnění toho, co v něm bylo projeveno. Výklad právního úkonu slouží k odstranění pochybností o tom, jaká vůle jím byla projevena, výkladem lze proto pouze zjišťovat obsah právního úkonu, nelze jím však projev vůle nahrazovat, měnit či doplňovat.

Maroš Kandrík | Koncipient

Dohoda o splatnosti mzdy za práci přesčas je v pořádku

Pokud se zaměstnavatel se zaměstnancem dohodne, že zaměstnavatel vyplatí zaměstnanci příplatek za práci přesčas až poté, co si zaměstnanec nevyčerpá náhradní volno v následujících 3 měsících, nejedná se o žádné porušení zákona.

Šárka Kuchařová | Advokátka

Právo na odškodnění za zpoždění letu i v případě stávky

Nejvyšší soud rozhodl, že pokud dojde ke zpoždění letu kvůli stávce zaměstnanců, má letecký dopravce stále povinnost odškodnit cestující za vzniklé zpoždění dle příslušného evropského nařízení.

Eliška Miklíková | Advokátka

Úmyslné předstírání výkonu práce zaměstnancem

Pokud si zaměstnanec vyřizuje v pracovní době soukromé věci, může s ním být okamžitě zrušen pracovní poměr. Podle Nejvyššího soudu může stačit i dřívější odchod z práce o 16 minut a zařizování si vlastních záležitostí.

Ondrej Šudoma | Advokát

Snížení ceny nemovitosti

I když fakticky nedojde k fyzickému poškození nemovitosti, může i tak dojít ke snížení její obvyklé ceny, např. z důvodu změny okolí (vybudování dálnice v okolí). Ke snížení ceny dojde okamžikem vzniku škodné události.

Martina Vodičková | Koncipientka

EU

Revoluce v dálničních známkách v EU

Evropská unie nařídila zavedení jednodenních dálničních známek, které musí členské státy zavést do 25. 3. 2024. Cena jednodenní známky nesmí překročit 9 % hodnoty roční známky

Michal Růžička | Senior Advokát

Komise přijala nové nařízení o vertikálních blokových výjimkách a vertikální pokyny

Přepracovaná pravidla poskytnou společnostem jednodušší a jasnější pokyny pro posouzení, zda jejich dodavatelské a distribuční smlouvy splňují pravidla hospodářské soutěže. Nová pravidla zejména reagují na změny trhu v důsledku rozšíření e-commerce.

Barbora Šafaříková | Senior Advokátka

[eversheds-sutherland.sk](https://www.eversheds-sutherland.sk) | [eversheds-sutherland.cz](https://www.eversheds-sutherland.cz)

© Eversheds Sutherland 2022. Všetky práva vyhradené.

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., a **Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.**, sú súčasťou spoločnosti Eversheds Sutherland, ktorá pôsobí celosvetovo prostredníctvom rôznych samostatných právnych subjektov. Úplný opis štruktúry a zoznam kancelárií nájdete na stránke www.eversheds-sutherland.com.

Tento dokument a informácie v ňom obsiahnuté slúžia len na všeobecné informačné účely a nepredstavujú právne poradenstvo v akejkoľvek konkrétnej veci. Advokátska kancelária Eversheds Sutherland, s.r.o. nezodpovedá za žiadne kroky podniknuté na základe informácií obsiahnutých v tomto dokumente.